

Symposium

Recht & Politiek

Utrecht, 31 oktober 2014

Het is evident dat er een verhouding bestaat tussen recht en politiek, maar wat is de aard van die verhouding? Is recht per definitie een manifestatie van politiek, en daarmee een instrument voor sturing, voor machtsuitoefening, zelfs voor het waarborgen van economische dominantie? Een wat gematigder perspectief beschouwt politiek als invloed van belangen op de inhoud van het recht. Of is het recht autonoom, met eigen waarden, techniciteiten en functie, waarbij rechtvaardigheid intrinsiek gewaarborgd is?

Ofschoon de theoretische standpunten uiteenlopen, is de verhouding tussen recht en politiek relevant voor elke jurist. Zij kunnen niet ontkomen aan de nabijheid van politiek, aan achterliggende belangen, conflict en compromis, in de vervaardiging van wetgeving, in rechtspraak en in rechtsgeleerde literatuur. Politiek stuurt, meer of minder, en die kleuring kan expliciet tot uiting komen in juridische bronnen die de jurist gewoonlijk raadpleegt – zoals kamerstukken, commissierapporten, en dergelijke (wets- of beleids-) voorbereidende documenten. Ook impliciet verschijnt politiek, achter gesloten deuren, binnen ministeries, fracties en raadkamers. Bovendien is er de politieke frictie tussen juridische (overheids)instituten, zoals rechters en de wetgevende of uitvoerende macht, tussen “Brussel” of “Straatsburg”, en nationale overheden. Dat heeft onmiskenbaar invloed op de totstandkoming en inhoud van het recht. Die invloed zal niet in alle rechtsgebieden, bij alle actoren in de rechtsvorming eenduidig en consistent zijn.

De vraag is wat juristen, en in het bijzonder onderzoekers, met “politiek” kunnen en moeten. Moet het politieke zoveel mogelijk terzijde worden geschoven en als een feitelijk gegeven worden beschouwd, of juist worden gezien als een onderdeel van de ars aequi? En welke rol speelt dan die aanwezigheid van politiek dan in het juridische werk – van wetgeving, rechtspraak en academische analyse? Welke rol zou zij behoren te spelen? Heeft de aanwezigheid van politiek consequenties voor de manier waarop juridisch wordt geredeneerd, voor de interpretatie en de toepassing van regels? Moeten juridische onderzoekers zich beter rekenschap geven van die aanwezigheid van politiek in het juridische domein? Vragen als deze worden op dit symposium aan de orde gesteld.

Locatie: Universiteitsmuseum, Lange Nieuwstraat 106, Utrecht
Tijd: 10:00-17:00
Registratie: A.vandeWijngaard@uu.nl
Kosten: Gratis

Programma

10.00 – 10.15	Ontvangst
10.15 – 10.30	Opening
10.30 – 11.15	Internationale rechtspraak en nationale politiek Egbert Myjer (<i>Vrije Universiteit Amsterdam</i>)
11.15 – 12.00	Rechtspleging en politiek in een moderne rechtsstaat Alex Brenninkmeijer (<i>Europese Rekenkamer, UU</i>)
12.00 – 12.30	Discussie
12.30 – 13.30	Lunch
13.30 – 14.15	Samenleving, beleid en recht Nick Huls (<i>Universiteit Leiden</i>)
14.15 – 15.00	Politiek, recht en rechtsstaat Karsten Meijer (<i>Universiteit Tilburg</i>)
15.00 – 15.45	Burgerlijk Wetboek: a-politiek? Christiaan de Jongste (<i>Houthoff Buruma</i>)
15.45 – 16.15	Discussie en afsluiting
	Borrel

Deze conferentie is georganiseerd door Ewoud Hondius, Michael Milo, Renzo Bloemink, Nik de Boer en Sarah van Kampen. De conferentie maakt deel uit van een reeks conferenties die zich in het bijzonder richt tot startende onderzoekers, zoals promovendi en studenten van onderzoeksmasters. Eerder conferenties zijn: *Methodology* (2010), *Principles* (2011), *Poverty & Law* (2012) en *Legal Reasoning* (2013).

